

A, Á

A

Még az öreg A-t sem ismeri.

ÁBÉCÉ

Ért hozzá, mint tyúk az ábécéhez.

ABLAK

Ha ablakkal beéred, ne nyiss kaput szívednek.

Nem teszi az ablakba. ✧ Azaz nem dicsekszik majd vele.

ABRAK

A jó kocsis abrakon tartja lovát, a rossz pedig megissza az abrak árát.

A vén ló is megröhögi az abrakot.

Éhes csikó abrakkal álmodik.

Legjobb ostor az abrak.

Ökör szántja az abrakot, s a ló eszi meg.

ABRAKOL

Megrestül a jó ló is, ha nem abrakolják. ✧ Átvitt értelemben: a lovat a szíjgyártó abrakjával, azaz ostorral veri, vagy akárkit erősen megver.

ABROSZ

Amely abroszt sokan viselnek, szösszé válik.

Ösmerem az abroszt, szöszből fonták.

ACÉL

Acél anyának tűzkő a leánya.

Acéla jó, de kovája rossz. ✧ Szójáték. Acél: a cél. Jelentése: a cél jó, de az eszköz hozzá rossz.

Asszonyoknak minden fazékoldal acél.

Kemény, mint acél.

Könnyebb az acélt eltörni, mint meghajtani.

ÁCSOROG

Ácsorog, mint a boltoslegény.

AD

Adj uram Isten, de hamar.

Aki kérdi, kell-e? nem örömet ad.

Aki sokat ígér, keveset ad.

Amit ott adnak, kés nélkül is megeheted.

Ha adhatsz, maradhatsz.

Ha adsz, adj jó szívvel.

Ki nem akar adni, azt mondja, nincs.

Könnyű adni, ami nem kell.

Nem úgy adja, amint árulja. ✧ Azaz nem mind igaz, amit beszél.

Szép ott adni ahol senki sem kér.

ADAKOZIK

Könnyű a máséból adakozni.

ADOMÁNY

Ígéret adományt vár.

ADÓS

Adós embernek sokszor kell hazudnia.

Ki vagyonánál többel adós, semmije sincs.

ADÓSSÁG

Bizonytalan adósságnak szalma a kamatja.

Kevés ember, kinek adóssága nincsen.

ADTÁZ

A tömlöcben is adtáz (= szitkozódik).

ADU

Meghúzza magát, mint ördög az aduban (= odúban).

ÁG

A fattyú ágak mély gyökeret nem vernek.

A szegény embert még az ág is húzza.

Hamis keresmény nem száll harmadik ágra.

Nyers fának száraz ágát nehéz várni.

AGÁR

Ásítanak az agarak, jó vadászat lesz.

Kan agár a vendég, komondor a gazda. ✧ A gazda parancsol otthon.

Nagy böcsülete, mint a téli agárnak.

Nem örülnek a nyulak, mikor az agarak fiadzanak.

Nyújtózik, mint agár a pozdorján (= kenderhulladék).

Nyúl után bottal veri az agarat. ✧ Kelletlen munkára szorít.

Sovány, mint agár.

Szegény nemes ember, kinek agara nincs.

AGG¹ mn

Agg ebnek, vén szolgának egy a fizetése.

Agg szó, de igaz.

Gyakran agg lovon verik agyon a farkast.

Késő az agg ebet táncra tanítani.

Nehéz az agg rókát törbe ejteni.

Nem agg ebnek való a csonttrágás.

AGG² ige

Semmi nem agg meg oly könnyen, mint a jótétemény.

AGY

Vert viszi veretlent, agyafeje töretlent.

ÁGY

A rózsaaágban is félhetni a tövistől.

Aki a pad alatt hever, vetett ágyra ásítózik (= vágyakozik).

Ha jól veted ágyadat, jól nyugoszol.

Könnyű végbevinni azt, aminek más vetette meg ágyát.

ÁGYÚ

Nem kár volna ágyúba tenni és kilőni.

AHOL

Ahol dolgoztál, ott egyél.

Ahol éget, ott fújd.

Ahol nincs, ne keres.

Ahol öt-hat ember jól lakik, a hetedik sem marad éhen.

Ahol szívesen nem látnak, oda ne menj.

Ott is vakarja, ahol nem viszket.

AJAK

Ajakon termett és nem szűben (= szívben) gyökeredett szó.

AJÁNDÉK

Ajándék-csikónak nem kell fogát nézni.

Ajándék-marhának ne nézd borjúfogát.

Ajándékkal mindent meg lehet hajtani.

Rossz bíró, ki ajándékra néz.

AJBAJ

Ajbaj! kilenc tehén még sincs vaj!

AJTÓ

Hívatlan vendégnek ajtó mögött helye.

Ha egyik ajtón kiverik, a másikon bemegy.

Nyílt az ajtó, akár föl, akár alá. ⇨ Mehetsz Isten hírével.

AKAD

Minden fejszének akad nyele.

AKADÁLY

Nagy akadály a szegénység.

AKAR

Akarom is, nem is.

Aki akar, lel okot.

Amit akar, azt kiviszi.

Ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes.

Nem mint akarnók, hanem amint lehet.

Sokat akar a szarka, de nem bírja a farka.

AKÁR

Akár ennek beszélj, akár a részeg németnek.

AKARÁS

Nem akarás, fejvakarás.

Nem akarásnak nyögés a vége.

AKARAT

Nagy benne az akarat, mint a vén leányban.